

Hoofdstuk 6 Boekhouding voor presentatie van bezit, installaties, apparatuur en andere vaste activa

Onder **vaste activa** wordt verstaan: grond, gebouwen en apparatuur en immateriële activa (zoals patenten, goodwill).

In dit hoofdstuk wordt uitgelegd hoe je op een zinnige manier iets kunt zeggen over vaste activa met betrekking tot een balans.

6.1 Grond

Grond wat gebruikt wordt in de operatie van het bedrijf, wordt op de balans op basis van de oorspronkelijke kosten vermeld. Omdat grond niet opgebruikt wordt, wordt er geen boekhoudkundige afschrijving geassocieerd met die grond.

Wanneer grond verkocht wordt, zal het verschil tussen de verkoopprijs en de kosten een winst of verlies opleveren, dat opgenomen wordt in de Winst & Verliesrekening van de periode waarin de verkoop plaatsvond.

Onder **vaste activa** wordt verstaan:

- *Grond*
- *Gebouwen en uitrusting*
- *Activa vereist bij kapitaal lease*
- *Immateriële activa*
- *Natuurlijke bronnen en overige vaste activa*

Eigendom, apparatuur en installaties van de entiteit worden op de balans gerapporteerd tegen hun oorspronkelijke kosten, minus de cumulatieve afschrijvingen.

6.2 Gebouwen en uitrusting

Gebouwen en uitrusting worden tegen hun oorspronkelijke kosten vermeld, namelijk de aankoopprijs plus alle gewone en noodzakelijke kosten die ontstonden bij het gereed maken van het gebouw of uitrusting voor de bedrijfsoperaties.

Uitgaven die de kosten voor het aanschaffen van een actief weergeven en die uiteindelijk baten voor de entiteit zullen opleveren, voor een langere periode dan de huidige fiscale periode, worden gekapitaliseerd.

Afschrijving voor financiële boekhouddoelinden

In financiële verslaglegging is afschrijving een toepassing van het matchingsprincipe. De oorspronkelijke kosten van vaste activa representeren de vooruitbetaalde kosten van economische baten, die in de toekomst ontvangen zullen worden.

Het **afschrijvingsproces** houdt in het alloceren van de kosten van een actief over de jaren waarin de baten van het actief verwacht worden te ontvangen.

De afschrijvingsuitgave wordt iedere fiscale periode opgenomen en het effect op de jaarrekening is hieronder te zien:

<i>Balans</i>	<i>Winst- en verliesrekening</i>
<i>Activa = Passiva + Eigen Vermogen</i>	<i>Netto-inkomen = Inkomsten - Uitgaven</i>
<i>- Cumulatieve afschrijving</i>	<i>- Afschrijvings-uitgaven</i>

Cumulatieve afschrijving is het cumulatieve totaal van alle afschrijvingsuitgaven die gerapporteerd zijn over het leven van het actief tot aan de balansdatum. Het wordt geclassificeerd met het samenhangende actief op de balans als een aftrekking van de kosten van het actief.

Het verschil tussen de kosten van een actief en de cumulatieve afschrijving op het actief is de **netto boekwaarde** van het actief.

Er zijn twee **brede categorieën van afschrijvingberekeningsmethoden**:

1. *Lineaire methode*
2. *Versnelde methode*

Ad 1: **Lineaire methoden** worden vaak gebruikt voor boekingsdoeleinden en de versnelde methoden worden vaak gebruikt voor inkomstenbelasting doeleinden.

Ad 2: De **versnelde afschrijvingsmethode** resulteert in hogere afschrijvingsuitgaven en een lager netto-inkomen dan lineaire afschrijving tijdens de eerste jaren van het leven van het actief. Tijdens de laatste jaren van het leven van het actief zijn de jaarlijkse afschrijvingsuitgaven bij de versnelde methode minder dan bij de lineaire afschrijvingsmethode het geval zou zijn, en het netto-inkomen is ook hoger.

Onderhoud en reparatie-uitgaven

Routinematige reparatie- en onderhoudskosten worden uitgegeven in de fiscale periode waarin ze zich voordoen.

Verwijdering van af te schrijven activa

Wanneer een afgeschreven actief verkocht is, moeten zowel het actief als de bijbehorende cumulatieve afschrijvingsrekening verwijderd worden uit de boekhouding.

Normaal gesproken resulteert er een winst of verlies, afhankelijk van of er in de transactie geld is ontvangen ten opzichte van de netto boekwaarde van het verwijderde actief.

- *Netto boekwaarde = Kosten – Cumulatieve afschrijving*

6.3 Activa aangeschaft door kapitaal lease

Een **operationele lease** is een overeenkomst voor het gebruik van een actief dat geen enkel attribuut van eigendom inhoudt.

Een **kapitaal lease** (financiering ofwel financial lease) veronderstelt dat de huurder alle baten en risico's van het eigendom van het geleasede actief draagt.

Wanneer het gebruik van een actief door middel van een kapitaal leasetransactie is verkregen, worden het actief en de bijbehorende leaseverplichtingen gerapporteerd in de balans.

De kosten van het actief zijn de contante waarde van de leasebetalingen, berekend door gebruik te maken van de rentekoers die door de verhuurder wordt vastgesteld voor het bepalen van de periodieke leasetermijnen.

Het actief wordt afgeschreven en de rente-uitgaven die met de lease samenhangen, worden gerapporteerd.

Het belang van de kapitaal lease boekhouding is dat de economische invloed van kapitaal lease in feite niet verschillend is van wanneer het actief direct was aangeschaft; de impact op de jaarrekening zou ook niet mogen verschillen.

6.4 Immateriële activa

Immateriële activa zijn activa met een lange levensduur, die verschillen van eigendom, installatie en apparatuur die simpelweg zijn aangeschaft of door middel van een kapitaal lease zijn verkregen, omdat het actief door een contractueel recht wordt vertegenwoordigd of omdat het actief het resultaat is van een aankooptransactie maar fysiek niet identificeerbaar is (voorbeeld een pacht, licentie, merknaam, patent, copyright, of goodwill).

Aangezien de kosten van een installatie en apparatuur na verloop van tijd worden overgedragen naar kosten door middel van boekhoudkundige afschrijving, worden de kosten van de meeste immateriële activa over de tijd uitgegeven.

Amortisatie wil zeggen het spreiden van een bedrag over de tijd en wordt gebruikt voor het beschrijven van het proces van de kostenallocatie van het immaterieel actief, vanuit de balans naar de Winst & Verliesrekening als een uitgave.

De kosten van een tastbaar actief worden afgeschreven en van een immaterieel goed geamortiseerd.

6.5 Natuurlijke bronnen

De kosten van natuurlijke bronnen worden erkend als uitputtingkosten, die gealloceerd worden aan de herstelde natuurlijke bronnen.